

2. Приймак І., Сиротюк Х. Аналіз системи особистого страхування в Україні: проблеми та перспективи // Економічний аналіз: зб. наук. праць – Вип. 8. – Частина 1. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2011. – С. 302 – 306.

3. Козоріз Г. Г. Соціальне страхування як елемент державної соціальної політики / Г. Г. Козоріз // Регіональна економіка. – 2016. – № 1. – С. 70-77.

4. Великсар Т. І. Соціальне страхування як складова системи соціального захисту населення України: актуальні питання / Т. І. Великсар // Вісник Житомирського національного агроекологічного університету. – 2013. – № 1-2(2). – С. 290-296.

5. Сержанов, В. В. Проблеми особистого страхування в Україні [Текст] / В. В. Сержанов, Г. І. Костьов'ят // Науковий вісник Ужгородського університету : Серія: Економіка / В.П. Мікловда, М.І. Пітюлич, Н.М. Гапак. – Ужгород. - 2012. – Вип. 2 (36). – С. 254–259.

6. Бачо Р.Й. Сучасні тенденції розвитку страхування здоров'я в Україні у посткризовий період / [Електронний ресурс] / Р. Й. Бачо // Режим доступу: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2015/10-2015/48.pdf>.

7. Бачо Р.Й. Оцінка діяльності страхового підприємництва регіонів України / Р.Й. Бачо // Вісник Житомирського державного технологічного університету: Економічні науки. – Житомир: ЖДТУ, 2009. – №3(49). – С. 229-232.

Крюченко Юлія Юріївна

викладач кафедри соціально-гуманітарних
дисциплін юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОПАНУВАННЯ СТУДЕНТАМИ – МАЙБУТНІМИ ЮРИСТАМИ ОСОБЛИВОСТЕЙ АРГУМЕНТОВАНОГО ВИСЛОВЛЮВАННЯ

На сучасному етапі розвитку освіти мовленнєва культура являє собою невід'ємну складову комплексної підготовки фахівців юридичного профілю. Концепція розвитку юридичної освіти в Україні передбачає підготовку висококваліфікованих юридичних кадрів, здатних до активної, творчої участі в державно-правовому житті, які володіють політичною, правовою і, що надзвичайно важливо, належною мовленнєвою культурою, тому що мовлення людини – це її своєрідна візитна картка, яка дає змогу судити про освіченість, ерудицію, начитаність тощо [3, с. 176].

Особливу актуальність у навчанні студентів-юристів набувають мовленнєві вміння, які проявляються в сфері професійної комунікації й спрямовані на вирішення професійних завдань. Одним з таких мовленнєвих умінь є професійне аргументоване висловлювання. Навчання аргументованого висловлювання фахівців юридичного профілю реалізується з урахуванням особистісно діяльнісного (А.Д. Белова, М.С. Власенко), компетентнісного (В.В. Калюжна, А.П. Коваль, В.І. Круковський) і проблемного (С.Є. Максимов) підходів.

Під аргументованим висловлюванням розуміють мовленнєве повідом-

лення, що містить інформаційне навантаження і спрямоване на переконання або обґрунтування певного положення, а також володіє мовленнєвим впливом на комуніканта [5].

Аргументоване висловлювання вбирає в себе властивості звичайного монологічного за формою тексту. По-перше, аргументоване висловлювання, як і будь-яке інше висловлювання, повинно бути інформативним, і сенс в даному висловлюванні визначається семантичною інформацією, яка передається через значення одиниць мови і співвідноситься з конкретною мовленнєвою ситуацією, зумовлює комунікативну спрямованість змісту висловлювання. Таким чином, аргументоване висловлювання ще виступає семантичним мовленнєвим висловлюванням, визначається заданою ситуацією (темою). Зміст аргументованого висловлювання повинен бути цілеспрямованим залежно від комунікативного наміру мовця. Такі висловлювання називають цільовими висловлюваннями, зміст яких збігається з метою мовленнєвих дій і визначається через співвідношення ситуаційної та семантичної інформації [5, с. 478].

Прийомами аргументації або засобами доказу називають сукупність тих висновків, за допомогою яких теза виводиться з аргументів. Засіб демонстрації або доказу повинен відповідати всім вимогам логічних умовиводів. Ці правила пов'язують аргументи з тезою доказу, тому їх порушення призводить до помилки укладання.

Як основні прийоми аргументації виділяють протиставлення і повтор. Протиставлення як засіб доказу найчастіше використовується у спростуванні або в непрямому доказі із застосуванням антитези. Протиставлення в аргументації пов'язано з протиріччям. Якщо навіть всі докази і всю аргументацію можна звести до протиріччя, то можна говорити, принаймні, про антиномію, антонімічні конструкції [5].

Повтор в аргументованому висловлюванні може бути лексичним і синтаксичним. Даний засіб аргументації може виконувати різні функції, спрямовані на координацію мовної поведінки учасника, головні з яких – переконання і вплив. У повторі проявляється така закономірність: прямий повтор використовується як констатація розбіжності точок зору учасників аргументації в когнітивному і модальному плані. І навпаки, включення слів співрозмовника в іншій синтаксичній позиції сигналізує про солідарність позицій учасників аргументації [5, с. 480].

Юристу доводиться вирішувати різноманітні комунікативні завдання в різних мовних формах. Він повинен вміти аргументовано викладати свої думки в усній і письмовій формі, переконливо виступити у судовому засіданні, вести допит, задушевну або виховну бесіду, ґрунтовно, послідовно і конкретно ставити питання, аналізувати відповіді тощо.

Таким чином, опанування студентами – майбутніми юристами особливостей аргументованого висловлювання ґрунтується на категоріях інтегративної моделі аргументованого висловлювання. Виділені компоненти є ключо-

вими факторами, що впливають на ефективність і виразність аргументації. Крім цього, інтегративна модель аргументованого висловлювання передбачає вивчення особливостей створення аргументативного тексту як найповнішої форми аргументованого висловлювання, за допомогою сукупності мовленнєвих компетенцій і комунікативних навичок. Аргументовані вміння допомагають студентам побудувати правильне, логічне і розгорнуте висловлювання, що володіє високим ступенем переконливості і силою впливу – необхідні якості мовлення для вирішення професійних і комунікативних завдань юридичного профілю.

Література

1. Культура ділового спілкування / уклад. : Зубенко Л.Г., Немцов В.Д. – К. : Ек-сОб, 2002. – 200 с.
2. Татенко В.О. Психологія впливу: суб'єктна парадигма / В.О. Татенко // Наукові студії із соціальної та політичної психології : збірник статей. – К. : Сталь, 2000. – Вип. 3 (6). – С. 3-18.
3. Харченко І.І. Термінологічна компетентність як обов'язковий складник мовно-професійної культури майбутніх юристів / І.І. Харченко // Термінологічний вісник. – К., 2013. – Вип. 2 (2). – С. 176-180.
4. Цимбалюк І.М. Психологія спілкування. – К. : Професіонал, 2004. – 304 с.
5. Щербина О.Ю. Аналітичний та герменевтичний аспекти логічного аналізу юридичної аргументації / О.Ю. Щербина // Гілея. Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки : наук. вісник / Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова, Українська АН – К. : Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2013. – Вип. 72. – С. 477-481.

Кузьміна Ірина Сергіївна

доцент кафедри загальноправових
дисциплін юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ШЛЯХИ ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ, ДІЙ ТА БЕЗДІЯЛЬНОСТІ ВИКОНАВЦІВ ТА ПОСАДОВИХ ОСІБ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ

Забезпечення принципу законності є одним з головних завдань функціонування всіх державно-владних органів в Україні, в тому числі апарату публічної влади. Найважливішою складовою зазначеного принципу є надання громадянам реальної можливості оскаржувати неправомірні рішення, дії чи бездіяльність суб'єктів владних повноважень.

Якщо ж суспільна практика не сприймає демократичних процедур, не має міцної традиції правозахисту, то будь-які найпрогресивніші норми можуть залишитися «на папері». Наведена проблема є актуальною і для України,